

בזבזי אדר

ראש השנה תשפ"ו
שנה ל"ג ג'ליון ט'

הדח"נ מוצי"ט ר"ת

י-ם 8.05 7.25 6.15

ב"ב 8.03 7.27 6.30

1510

יו"ל ע"י מכון "דובב מישרים"

n4183604@gmail.com

ת.ד. 5262 ירושלים

אמרות טהורות

מספח"ק על פרשת השבוע

נא לשמור על קדושת הגליון

בר"ה בפ"ק ואמר ר' יצחק ד' דברים מקרעין גזר דינו של אדם אלו הן, צדקה, צעקה, שינוי השם, ושינוי מעשה, וי"א אף שינוי המקום. ומקשה המהרש"א דהייטן לא הזכיר אלא תשובה תפילה וצדקה. ונ"ל בדרך מוסר, שינוי השם היינו מי ששינה את שמו ישראלית לשמות הנכרים, וחזר ומשנה את שמו לשם ישראל, זהו בכלל התשובה, ושינוי המקום, היינו שרגיל לילך במקומות אשר לא טובים טרטריות וכדומה, ומשנה את המקום והולך לבית המדרש לשמוע מהרב הגמרא או החומש.

(הג"ר דניאל פרויסטין ראב"ד ק"ק פרעשבורג זצ"ל)

הנה אמרו חכמנו"ל לא אד"ו ראש, דאין קובעין ראש השנה ביום א', ד', ו'. וי"ל הטעם, ידידע למחקרי ח"ן מש"כ בכתבי הארז"ל דצדיקים נידונים ביום ב' דר"ה משום דתגבורת הדינים המה ביומא קמא משא"כ ביום שני כבר נמתקו הדינים. והנה איתא בגמרא דאין מקיזין דם בשני וחמישי בשבת, ופירש"י דב"ד יושבין בעיירות בב' וה' וכיון דיום הדין ופקידה הוא עונותיו נזכרים. ולפי"ז שפיר מובן, דאם יהי' ר"ה ביום א' א"כ יהיו צדיקים נידונים ביום ב' בשבוע, ואז הוא יום הדין שהרי בכל השנה ב"ד יושבים באותו יום, וכן אם יהי' ביום ד' אז יהי' יום שני דר"ה ביום ה' בשבוע שהוא ג"כ יום הדין, ואם יחול ביום ו' אז יהי' יום שני של ר"ה בשבת, והרי בשבת אין תוקעין ואז אין הדינים נמתקים, ואז לא יהי' ח"ו טוב לצדיקים, ולכן אמרו לא אד"ו ראש, ובענין זה יש לפרש הפסוק על זאת תפלה כל חסיד אליך לעת מצוא רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו דהנה עת מצוא היינו עשרת ימי תשובה כאז"ל ע"פ דרשו ד' בהמצאו, אלו עשרה ימים שבין ר"ה ליוה"כ, וגם ידוע דתיבת מים רומז על דינים עדה"כ אזי עבר על נפשיו המים הזדונים, וזה שרמזו דהמע"ה, על זאת תפלה כל חסיד לעת מצוא, היינו בעשרת ימי תשובה, רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו, שלא ידונו אותו בימא קמא דהוא כולא דדינא, רק ביום השני כשבר נמתקו הדינים.

(הג"ר מאיר פישלס זצ"ל ראב"ד ק"ק פראג)

ומתבין בספר החיים לזמנך. ר"ל בין החיים למענך, עוד י"ל שהכתיבה לחיים יהיה למענך שיתרבה כבוד שמים על ידו.

(הישמח משה, שיח ספונים)

ותשובה ותפלה וצדקה מעבידין את רוע הגזירה. קשה מה הלשון מעבידין והול"ל מבטלין, ויתפרש שפיר דהוא מלשון ויעבירם את נחל יבק, העברה מצד זה לצד זה, ע"ד הכתוב ידבר עמים תחתינו, כי הצדיק מעביר הגזירה מישראל לעכו"ם, וזה הפי' גם כאן שע"י תשובה ותפלה וצדקה אזי מעבידין את רוע הגזירה מישראל לעכו"ם.

(הה"ק רבי מאיר מפרימישלאן)

תקיעת שופר חכמה ואינה מלאכה (שבת ק"ף). הנה האב שיש לו ילד קטן חביב לפניו, וכל מה שיעשה הילד הוא חכמה לפניו, ויש לאב תענוג גדול מזה, וזהו תקיעת שופר חכמה ואינה מלאכה לפני השי"ת אשר משתעשע בזה.

(הה"ק רבי מנחם מענדל מגלאזין)

השני ימים של ר"ה יום א' שייך לתיקון שנה שעברה ויום ב' להבא, בכדי לכלול סופו בהתחלתו, ובהשני ימים יכולם לתקן שנה שעברה ושנה הבא עלינו.

תקיעת שופר חכמה ואינה מלאכה. וזה הענין שצריך לעשות תשובה לפני תקיעת שופר, דתקיעת שופר היא חכמה, וכתוב ראשית חכמה יראת ה' היינו שקודם תקיעת שופר שהיא חכמה צריך להיות יראת ה'.

(הה"ק רבי שלמה קלוגר זצ"ל)

בספח"ק בשם כתבי הארז"ל כתבו שביום הראשון דנין את האדם על עניני רוחניות וביום השני על עניני העוה"ז, הנה כי כן דאם כי היום הראשון הוא להתפלל רק על רוחניות אבל ביום השני יש בו ענין להתפלל גם על גשמיים, אבל שלא יהא הגשמיים מגושם לזכור רק את עצמו, אלא הענין אז לזכור כללות ישראל לעורר רחמים עליהם לקיים הואבה לרעך ככמו, וזה לנו הירושה מרחל אמנו שמסרה הסימנים ללאה וגילתה אהבה לאחותה יותר מאשר לעצמה, וא"כ ביום המיוחס אליה לא צריכים כבר לסימנים לבקש על טוב וחסד גשמי כי אפשר לבקש על זה בפה מלא.

וי"ל ג"כ דלזה יום המיוחס אליה הוא כבר דינא רפיא, דמבואר בחז"ל דבזמן החורבן באו האבות"ק לעורר רחמים לפני הקב"ה, ואברהם ויצחק הזכירו מעשה העקידה, ויעקב הזכיר מס"ג לגרל בניו ולא נענו, באותה שעה קפצה רחל אמנו לפני הקב"ה והזכירה שמסרה הסימנים ללאה וכו' מיד נתגלגלו רחמיו של הקב"ה, אמר, בשבילך רחל אני מחזיר את ישראל למקומן, הה"ד כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך וגו' ויש תקוה לאחריה נאום ה' ושוב בני לגבולם ע"כ, הרי שזכותה עמדה ועומדת להתקת הדינים. - - - ובטעם הדבר שטענתה של רחל אמנו והזכרת הזכות של מסירת הסימנים הכריעה את הטענות והזכויות של אאע"ה ושל יצחק ויעקב, וכל מסירות נפשם של האבות"ק שלכאורה שלהם גדולה משלה, שמעתי מאבי מו"ר זצ"ל ח"ד שמע באחד השיחות מהגה"ק מאוסטרווצא זצ"ל שאמר כי אדם מישראל בעשותו טובה לאחר מהראוי שלא תצמח לו מזה רעה לעצמו ח"ו, והנה כל הגליות המה המשך מגלות מצרים כמבואר בחז"ל, וגלות מצרים היה ע"י חטא מכירת יוסף, וזה בא מקנאת אחיו המלוך תמלוך עלינו וגו', וכל זה נסתתף ע"י שיוסף לא היה הבכור אלא ראובן לכן לא הסכימו אחיו שהוא ימלוך, ונמצא דכל זה נתגלגל מזה שעקב אבינו לקח מקודם את לאה ולא את רחל, וזה שהיתה טענתה של רחל וכי ע"י שעשיתי מסירות נפש כזו שמסרתי הסימנים לאחותי יתגלגלו הדברים שיבא גלות לבני בני, השופט כל הארץ לא יעשה משפט, ולזה הוא שהתקבלו טענותיה.

(כ"ק מן ראש הישיבה ז"ע, ברכת שמעון)

הרה"ח המפואר רבי דוד מרדכי ז"ל היה אומר: בני ישראל לקחו לעצמם עצה שכלית, שלא מדברים בר"ה דברים בטלים, וכשבא הס"מ לקטרג אומרים לו גם כן, אל תבלבל, היום לא מדברים דברים בטלים.

(מאמר מרדכי, סלאנים)

ונראה שאפלו יהיה בידו של האדם, חטא מהחטאים המעכבים את התשובה, כגון שהיה סיבה להחטיא את חבריו, בזה התעוררות תשובה היום, גורם לפתוח לו שערי התשובה, כי שערי תשובה פתוחים, כי התעוררות תשובה מטעם היום הוא כנגד טורח גדול בזמן אחר. ולכן עת לחננה ושעת רצון להתחרט חרטה גמורה על כל אשר נואלנו ואשר חטאנו בכלל ובפרט, ולקבל כל אחד על עצמו לשוב מאיזה עון שבידו.

(נהר שלום)

אשרי העם יורעי תרועה ה' באור פניו יתלכך. כי מבואר בספרים דהשופר מרמז על השופר גדול של תחיית המתים, והנה ידוע דחסד אלקי נמשך לפי מתים, ודרשעים בחייהם קריים מתים, והנה ידוע דחסד אלקי נמשך לפי הכנת המקבל, וידוע דכתיב באור פני מלך חיים, והיינו אשרי העם יודעי תרועה שיודעין ומביינין התרועה ומחיה את עצמו ונמצא באור פניו יתלכך.

(ישמח משה)

הגר' ז"ע היה שמח מאד בעת תקיעת שופר, ואמר: שצריך להיות ברוב שמחה וחדוה, כדוגמת המדינה, ביום שממליכים מלך ומעטרים אותו, כן אנחנו בתקיעת שופר ממליכים להקב"ה בכל העולמות שאנחנו עמו.

במדרש: כשישראל נטלן שפורותיהן ותוקעין הקב"ה יושב על כסא רחמים. ועוד איתא במדרש: וכי אוה"ע אין יודעים להריע, אלא שיודעים [ישראל] לרצות את בוראם בתרועה. ואפשר לרמוז כפי מש"כ הרמב"ם: תרועה האמורה בתורה נסתפק לנו בזה ספק לפי אורך השנים ורוב הצרות, ואין אנו יודעים איך הוא אם היא היללה וכו', והספק הזה נתהוו מרוב הגלויות, ועל כן כאשר תוקעין בשופר ותוקעין תשר"ת תש"ת תר"ת מתעורר זכותם של ישראל שעושים כל מיני תקיעות מספק, ונתעורר רחמים.

ראש השנה הוא ראש של השנה כמו שאנו אומרים מה שנקרא ראש חודש ולא ראשון של חודש, שהוא הראש של החודש, ובתור רישא גופא אויל, לכן יכולין לזכות בראש השנה שהיה כל השנה טובה שזכרה בו להאזר כי טוב.

אשרי מי שהוא זוכה לקדש ולטהר עצמו ומחשבותיו, ולהכין עצמו לקראת אליקנו בכל המ"ח שעות שבראש השנה, שבוה ימשוך קדושה ורביקות השם על כל השנה שיוכל להיות דבוק בנועם השם כל היום, וכן חלק מחלקי השעות שבראש השנה יתנו עזר וסעד לכל יום מימי השנה להמליך הבורא ברוך הוא.

על ידי מחשבות וזרות נפסל התפלה ומשליכן במקום פסולי המקודשין, ואם מתפלל ברי"ה ככוונה מעלה כל התפלות של כל השנה שחרית לשחרית ומנחה למנחה וכו'.

טובה צפרנן של ראשונים הטור והבית יוסף אשר מימיהם אנו שותים ומפיהם אנו חיים, שניהם היו בעלי רוח הקודש ואוהבי ישראל מאוד, וחששו על מנהג בני הכפרים המתאספים בימים נוראים להתפלל בציבור, ולא הורגלו בכך כל ימות השנה, לכן הם מגביהים קולם בתפלתם, ובאמת יש איסור גדול למגביה קולו בתפלתו, ובפרט בספרי המקובלים וכווה"ק מחמירים ומזהירים מאוד על זה. ועל כן דאגו על השבר שלא יהיה חלילה קטירות על ישראל, לכן כתבו בשו"ע (ארח סימן ק"א סעי' ג') "מותרי להגביה קולו מעט בימים הללו". אבל באמת נכלו הדבר שההיתר הזה הוא רק לפנים, ולא טוב הדבר, אדרבה איסור גמור יש, עיי"ש.

מסופר על הר"ק רבי שלום שכנא מפרהאביט ז"ל, שבאחת השנים כשהתפלל בבית מדרשו של זקנו הר"ק המאור עינים מטשטשנאבא ז"ל תפילת המנחה בערב ראש השנה, וכידוע שהמקובלים (עי' בנן איש חי פר' נצבים, דיר"ה אות ב) הפליגו, שביותר צריך לכוון בתפילה זו האחרונה שבשנה, ועל ידה אפשר להעלות כל שאר התפילות שלא נאמרו כהוגן, היה לו קטנות ובלבול המוחין, ולא היה יכול לכוון כלל בתפילתו, אך הוא לא אמר נואש ובכל כוחותיו התאמץ למעלה מהטבע והתפלל ב'פירוש המילות' כפשוטן, לאחר התפילה נישא אליו ה'מאור עינים' ואמר לו, אמור נא לי אילו כוונות כיוונת עתה בתפילתך, כי אלפי אלפים נשמות היה להם תיקון על ידי תפילתך זו. כי 'עבודה' הבאה לאדם שלא בניקל והוא מתייגע ומתאמץ בכל כוחו, חשובה לפני כסא הכבוד עשרת מונים מבשעה שהכל הולך למישרים.

כ"ק זקני הגר"ק מצאנו ז"ל כשינגן "ונתנה תוקף" בימים נוראים, שכאמר כי לא יזכו בעינין בדין, עשה הפסוק ואמר כי לא, והפסיק בהניגון, ואח"כ התחיל יזכו בעינין בדין, היינו דאז ה"י נראה שלא יזכו בדין, וע"י שהפסיק בהניגון ה' משתמע הפי' שלא יהי' כן אלא אדרבה יזכו בעינין בדין. וכעת מצאתי באוהב ישראל סו"פ עקב שכתב וז"ל שעי' הניגון יכול להפוך פירוש האותיות, היינו הטעמים חכמה, עכ"ל. וכתב דזהו ענין דרשת חכמים, שהחכם כשמתקשר בחכמה אז הוא דורש ומחבר האותיות. לחכמה, וכאשר דורשים הפסוק כן מתקיים ע"ש באריכות, ושפיר יובן שעי' הניגון יכולים להפוך ממדה"ד לרחמים וחסדים וזה נכון בס"ד.

מפני מה קוראים ביום ב' דר"ה עד סוף הסדרא, אע"פ שהפסוקים האחרונים אינם מדברים בענין העקידה. משום שהפרשה מסתיימת בתיבות. "ואת תחש ואת מעכה" (בראשית כד, ו) ומעכה" נוסטריקון מלך על כ"ל הארץ, המרמז על ענין ר"ה.

(מאמר מרדכי, סלאים)

שנהיה לראש ולא לזנב. אמר בדרך הלצה כי עם בני ישראל יש להם ב' סימנים בגופם המעידים שהם קודש להקב"ה, הא' בראש הם הפיאות, והב' למטה הוא המילה, אחד נגלה וא' נסתר, והשני הוא בכל ישראל אפי' להקל שבקלים, אלא שהיא בהעלם, כי לכל ישראל יהיה מי שיהיה יש להם נקודה פנימית קדושה משורש עליון למסור נפשו על קדושת ה' רק שהוא בהעלם ואינו נראה, והעולם אומרים: "אויב ער איז נאר געמאלט איז ער שוין א יוד", ואע"ה אינו מניחו שישאר בנהנינו, והנה בקשתנו מהשי"ת שנהיה לראש הסימן שעל הראש יהיה ניכר בנו, שיתפשט הנקודה הפנימית ולחזק מהעלם לגילוי וידע כל פעול כל אהה פעלתו.

(הרה"ק רבי שלמה מזוועהיל ז"ע, יסוד צדיק)

ברזון היה ענין גדול לשוחח בימים נוראים מהרה"ק מבאדיטשוב ז"ל לעורר רחמים בזכותו. וזוכרני שפ"א לפני סליחות אצלנו בבית המדרש ישבו זקני החסידים ודיברו מצדיקים, באמצע נענה הגה"ח רבי חיים מרדכי דאלער זצ"ל אב"ד ניאמין: "מ'דארף דאך רעדן פונעם הייליגן באדיטשובער רב". כמור"כ סיפר לי כ"ק מו"ח זצוק"ל שחז"ו הר"ק רבי ישכר דוב מבעלזא ז"ל היה משתדל "אין די הייליגע טעג" לדבר מהרה"ק מבאדיטשוב ז"ע. והר"ק מוויזן ז"ל אמר שאף הזכרת שם העיר באדיטשוב בלבד מסוגל לעורר רחמים, ע"ד המבואר במשנה (יומא כח). הרואה אומר האיר פני כל המזרח עד שבחברון, ופי' רש"י ז"ל בשם הירושלמי שהיה מזכיר חברון כדי להזכיר זכות האבות הקדושים, הרי שדי בעצם הזכרת שם העיר לעורר זכותם, כמור"כ אם מזכירים את השם באדיטשוב בלבד מעוררים זכות הרה"ק ז"ע. "דאס ווארט באדיטשוב אליין איז מעורר א לימוד זכות פאר יידן".

(אמרות טהורות, ראחמיסטריווקא)

שמעתי מאיש אחד "א אינטרעסאנטע זאך", ששמע בעצמו מפי בעל המעשה, אחד מנכדי הר"ק מבאדיטשוב, ממשפחת דערבארמדיגער, שבבחרותו יצא מרוסיה ונסע ללמוד בראדין, בישיבתו של הגאון בעל הפני חיים זצוק"ל. שנה אחת היה צריך לשוב לביתו לפני ראש השנה, והלך לבקש רשות מהנהלת הישיבה – "אין ליטווישע ישיבות בלייבט מען דאך ביז יום הקדוש" – ונתנו לו רשות. לפני נסיעתו נכנס לקבל ברכת פרידה מההפץ חיים, אך לתדהמתו אמר לו ההפץ חיים שאינו מניחו לנסוע, ואף נתן 'פסק' להנהלת הישיבה באמרו: "אז מיר האבן א זכיה אז דער מלמד זכות פון כלל ישראל'ס אן אייניקל איז דא ביי אונז אויף ראש השנה לאזט מען איהם אזוי ארויס"? ! ופנה ואמר לאותו בחור: איך וויל אייך האבן ראש השנה מיט אונז צוזאמען, דער באדיטשובער רבס אן אייניקל זאל זיין ביי מיר ראש השנה! ובקש ממנו שיסע רק אחרי ראש השנה. אזוי האט געזאגט דער הפץ חיים..."

הגה"צ רבי בנימין יהושע זלבר זצ"ל (רבי בנימין הצדיק) היה תלמיד מנובדוק, והיה מתבודד כל ימי חייו בארבעים יום מר"ח אלול ועד אחר יום הקדוש, והיה נוסע מביתו, היו שנים שעשה זאת בבית מדרשו של הר"ק רבי שלמה מזוועהיל ז"ע, והיתה תקופה בבנייני דסיקין בכניסה לעיה"ק, וכן בביתו של הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א שנתן לו את ביתו בשנים שהיה נוסע לבני קהילתו בחו"ל, ובשנה שנפטרה זו' של רבי בנימין בז' כסלו תשמ"ג, אמר שהוא תולה זאת בשום שבשנה זו היה לו יותר מדי 'לוקסוס' - מדי הרבה עולם הזה, כיום בשישיבת שהיה נוכח השנה בארבעים יום הנ"ל של ההתבודדות, היה לו מקור בחדר... און דאס איז שוין צו פול... ועל כן לדאבנו לא הצליח בדין. (דורך תשובה)

שמעתי מיהודי מסקאל שהיה נוסע לבעלזא, פעם אחת בעת שהיה עדיין צעיר לימים כבן י"ג שנים, נסע לבעלזא על ר"ה, ובעת ששהה בבעלזא קיבל ידיעה שאמו חלתה מאד, ונכנס לכ"ק מרן רבי אהרן מבעלזא ז"ל קודם התקיעות כדי להזכיר את אמו, ראה את כ"ק מרן ז"ל יושב ולומד שו"ע חור"ם עם ש"ך, וזו היתה ההכנה לתקיעת שופר. (הנה"ר שלום בראדער זצ"ל ראש ישיבת בעלזא, תכין לבם) הר"ק רבי דוד מבעלזא לקח לביתו ילד קטן שקראו לו איציקל, [ה"ה הוא הר"ק רבי יצחק מווארקא] שנתייהם מאביו ואמו וגידלו וחינוכו כבנו, כשהגיע ערב ראש השנה וחסידיו החוזה מלובלין שכרו עגלה לנסוע לרשב, נפרד הר"ק מהילד המאומץ שלו ואמר לו איציקל אתה לא תיסע אתנו ללובלין כי יש שם דוחק גדול ויכולים לרמוס אותך, ועוד כי בבואך אתי לבי כל הזמן להשיג עליך, ותהא כל תפילתי בך"ה מבולבלת, ולכן תישאר הפעם בבית. הילד לא ענה להר"ד כלום, וכאשר כל החסידים וגם הר"ד עלו על העגלה, קפץ איציקל ותלה את עצמו על זיו אחד שיצא מאחורי העגלה ונסע אתם בדרכם ואף אחד לא ידע מכך כלל, ורק כשהגיעו לתחת בניינים וירדו כולם מן העגלה הבחינו בו ולקחו אותו בתוך העגלה. כבואם ללובלין אמר לו הר"ד שבהיות ויש כאן דחיפות עצומות ולא יוכל למצוא אותו בין המון האנשים, על כן מצוהו

שתמיד יחזיק באבנט שלו וכך יהיה צמוד אליו תמיד. ביום א' דר"ה אחרי תפילת שחרית יצא החוזה מביהמ"ד ולא חזר לתקיעות, וחיכו עליו זמן רב למאד ועדיין לא הגיע, הדבר עורר דאגה רבה בין החסידים, עד שקבעו ואמרו שהר"ד מלעלוב יכנס אל הרבי וישאל אותו למה אינו נכנס לביהמ"ד לתקיעות שופר. גם הילד איציקל נכנס עם הר"ד ואחז באבנטו, אבל החוזה כלל לא הפנה את ראשו לתלמידו הר"ד, רק שאל את הילד איך קוראים לו, וענה שקוראים לו איציקל, שאלו החוזה ואתה לומד משהו, ענה שהוא לומד הסוגיא שקרוב פסול לעדות, ושאלו החוזה ולמה הוא פסול, ענה הילד שכן הקרוב יכול להעיד שקר כי רוצה לעשות טובה לקרובו, שאל אותו החוזה אם הכל מובן לו כן או האם יש לו קושיא בגמרא, ענה הילד שבאמת קשה לו על מה שאמרו קרוב פסול לעדות בין אם אמר לטובה ובין אם אמר לרעה, ואינו מבין למה גם לרעה יפסול, שאלו החוזה ויש לך איזה תירוץ על זה, ענה הילד כי קרוב שמעיד לרעה על קרובו הוא כביל לא בן אדם, והכתוב ואמר ועמדו שני האנשים, שהעדים צריכים להיות אנשים. מיד נתלחב החוזה ואמר מי לנו קרוב כמו

השי"ת, ובודאי שלא יוכל להעיד עליו שום רעה, ומיד נכנס לתקיעות. (היא אור) ומלך עליו מהרה אתה ה' לבדך בחדס וברחמים וצדקו בנצח ובמשפט. בספה"ק קדושת לוי (ראש השנה ד"ה יכון) וז"ל: ויכון בחדס כסאך ותשב עליו באמת (תפילת ונתנה תקופה). כי כשהקב"ה דן את עולמו בחדס אזי יש קיום, וזהו 'באמת', כי אמת הוא דבר קיום. אבל ח"ו כשהקב"ה דן וכו' (במדת הדין), אז הצדיקים שבוירי יש להם כח לבטל, וזהו מי מושל בי צדיק (מ"ק טו). ונמצא כביכול אינו מתקיים וכו' (דיבורו של הקב"ה), אבל כשהקב"ה דן את עולמו בחדס אזי יש לו קיום ואין מי שיבטל. וזהו ויכון בחדס כסאך ותשב עליו 'באמת', כיון שכונן בחדס כסאך, אז הוא 'באמת'. ע"כ. ועפ"י דבריו וברחמים, הכוונה כי באם רח"ל לא יהיה הנהגתו מלכותו 'אתה ה' לבדך' בחדס וברחמים, הכוונה כי באם רח"ל לא יהיה הנהגתו מלכותו במדת הרחמים אזי הצדיקים יבטלו את מדת הדין ולא יהיה כביכול יחיד במלכות, כי הצדיקים ישנו ממה שגזר וכו"ל. אך כשיהיה ההנהגה במדת החדס והרחמים אזי יהיה הוא לבדו מלך.

(מנחת שמואל, לעלוב)

הרב הקדוש רבי שמעון נתן נטע מלעלוב זי"א - ג' תשרי

כשהגיע רבינו מקראקא לאר"י, היה הרה"ח ר' שמאי יקר ז"ל (משכנת בית ישראל) מבאי ביתו הקבועים וקבל ע"ע "מעמדות" תמיכה חודשית בסך הגון. וסיפר הרה"ח ר' שמאי את הסיבה לכך. כי בהיותו גר בעיר קראקא היה מבאי ביתו של רבה"ק ולפנינסתו עסק במלאכה של עשיית י"ש במשרפה שהיתה בביתו באר רשיון ובניגוד לחוק. פ"א העמיד על האש יורה מלאה כדי לזקקה ולעשות ממנה ספירט טהור, ומכיון שעד שידר גדול כזה מגיע לרתיחה נמשך זמן רב, עלה בדעתו שעד שתרתח היורה ילך לביתו של רבה"ק כמנהגו מדי פעם. ועד שירד כבר תהיה קרובה לגמר בישולה. אלא שהפעם בניגוד לרגילותו לא מהר רבה"ק לפטורו לשלום והמשך לשוחח עמו הרבה מעבר לזמן הרגיל. כך עברה שעה ושעתיים ובגיתיים קצרה ורוחו של ר' שמאי ורוצה לקום מכסאו לרוץ לביתו להציל את הי"ש מאחר וידע כי אם לא יגיע בזמן להוריד את היורה מעל האש יגלוש כל הי"ש לתאדה עד לבלי השאר שריד ופליט. אלא שרבה"ק אינו ממחר וממשיך לשוחח עמו בניחותא מבלי לפטורו לשלום. וכך ישב ר' שמאי על כרחו משך שלש שעות ובלבו מקנן הפחד שכל הי"ש ירד לטמיון. לאחר שלש שעות פטרו רבה"ק לשלום והוא רץ תיכף לביתו לראות אם יש לו עוד מה להציל. והנה בהגיעו לביתו נפלא לראות את כל שלש שכניו עומדים בחוץ וממתנים לראות ונכשתקרב ספור לו בהתרגשות כי סג גדול היה פה, מאחר ומאן דהו הלשין עליו במטרה כי הוא עוסק בשריפת י"ש בלי רשיון ואף מסר את הזמן המדויק אימתי הוא עושה זאת, ובזמן ששהה בביתו של רבה"ק באו שוטרים לביתו לבקורת. אלא שמכיון שלל הספירט התאדה לא מצאו כנגדו שום דבר פלילי ועזבו את ביתו כלעומת שבאו.

לחריפותו ושנינותו (של הרה"ק רש"ן) בהיות אבד צעיר לימים) הבלתי מצויים יצאו מוניטין והרה"ק רבי נפתלי חיים הורביץ מירושלים נכד הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זי"א קבע עמו בחרותא לפליטת תורת הסתור ברוב עיון והעמקה. רבי נפתלי חיים נודע כעלוי בעל מוח חריף וקדוש עליון. ויסופר כי באחד הימים הלך רבינו לתפילת שחרית בבית הכנסת "תפארת ישראל" חדסידי בויאן אחר התפילה לא שב לביתו, עברו שעה וגם שעתיים ושלוש ועדיין אינו חוזר. וזוהי הרבנית החלה דואגת אם לא קרה לו שום מקרה חלילה, בראשונה הלכה אל בית אביזי לראות אם אינו שם, משלא נמצא יצאו היא וחמותה הרבנית מרת מרים לחפשו. פנו כה וכה עד שהגיעו ליד בית-המדרש הנ"ל. והי כעמדו שם הגיע לאזניהן למלעלה קול ויכוח בין שני אנשים, נשאו עיניהן וראו את רבינו עם הרנ"ח מטיילים בניחותא על גג ביהמ"ד, שקועים בשיח ושיח מממיק בעיניהם עליאיים מכבשונה של חכמת הקבלה. השניים מופשטים

(אור הגנוז)

נטע לקראקא מארץ ישראל, פעם אחת הגיע אליו מכתב ממשפחתו בא"י והזכירו שם איזה חולה לישועה (והרגיש הרש"ן איזה עצבות במכתב), אמר, אין הימל האט מען ליב פרייליכע תפלות, נישט קיין געקערעכטע תפלות. [בשמים אוהבים תפלות שמחים, לא תפלות עם אנוחות] (שיח זקנים)

סיפר לי כ"ק אדמו"ר מוהרש"ן מלעלוב זצ"ל מ"ב ששמע מהרה"צ ר' לייבעק גלויבערמאן זצ"ל (מוקני חסידי קארלין) שפעם אחת עבר דרך ביתו של הרה"ק ר' שמעון נתן נטע זצ"ל בערב פסח כאשר אכל סעודת חמץ בחצר ביתו (כי הבית ה' מבער כבר מחמץ, ומהנהג של הרה"ק הרש"ן ה' שמפורים עד הפסח אכל מהמשלוח מנות), והזמין הרה"ק הרש"ן את ר' לייבעק שיסעוד עמו, ואמר לו אז, "רביים מכאובים לרשע", שהרעה אינו רוצה וכאוב לו כשרבים סועדים עמו, אמנם "והבוטח בה" "חסד" חסד הוא לו "יסובבנו", פירוש שאנשים סובבים אותו ואוכלים יחד אתו. (שיח זקנים)

מספרים שכאשר זקני הרה"ק רבי שמעון נתן נטע מלעלוב זי"ע חיפש רבי ורצה לנסוע לפולין, ואביו הרד"ש זי"ע אמר לו הלא יש לך אותי, וענה לו שאבא לא יכול להיות רבי, ואמר לו הלא יש לך את הכותל המערבי, והחזיר לו הרש"ן זי"ע שרוצה לדבר עם הרבי, וענה לו שהכותל המערבי גם מדבר וגם מקשיב, וגם עונה ומי שזוכה יכול לשמוע מה שעונה, אך הרש"ן זי"ע רצה רבי שיזכה לשמוע מה שעונה וכיון שלא שמע מהכותל המערבי כלום עבר לפולין, אך מכאן רואים שהכותל המערבי הוא לתועלת האדם כמו רבי פרט לענין זה שלא תמיד זוכים לשמוע ממנו אבל בשאר דברים הכל אותו דבר. (מנחת שמואל, לעלוב)

סיפר לי כ"ק אדמו"ר מלעלוב ניקלשבורג שליט"א, שמעתי מאבי זצ"ל, שזקני הרה"ק מוהרש"ן זצ"ל נחלה פעם על הריאה, ובא אליו הרופא ואמר לו מה יעשה, וכיון שראה שזקני הוא רבי, אמר לו, אבל רצוני להגיד לכבודו שלא ילך למקוה, כי הוא ממש בגדר פיקוח נפש. כשיצא הרופא מבית זקני, וזקני רצה להתפלל תפלת שחרית, לקח הטיטלע והכין עצמו ללכת, שאלו אותו, איפה הולך ענה שהולך למקוה, אמרו לו בתמי, למקוה?! הלא הרופא הזהיר שלא ילך. אמר זקני, מה אמר הרופא? אמרו לו שאתה שאתה ילך יש בזה משום פיקוח נפש. אמר להם זקני, אספר לכם מעשה. שיכור אחד שהיה שותה הרבה יין שרף וסיכן עצמו בזוה, אמר לו הרופא שיפסיק מלשתות כי באם לאו ימות. תיכף כשהלך ממנו הרופא, ביקש שיתנו לו יין שרף, אמרו לו, הלא הרופא אמר שאתה ימות. אמר השיכור, אם אשתא אמות (אחר כך) ואם לא אשתא כבר איני חי (לעב אך שוין נישט). וסיים זקני, אם אלך למקוה אז יהא פיקוח נפש, "און אן א מקוה איז נישט געלעבט". (שיח זקנים)

תולדותיו: רבינו נקרא שמו בישראל נתן נטע ניתן לו ע"ש סבו הקדוש רבי נתן נטע מחעלים, וכיון שנולד ב"ח אייר (תרכ"ט) יום ל"ג בעומר הוסיף לו אביו את השם שמעון, ע"ש ע"ה התנא האלוקי רבן שמעון בר יוחאי. אמר לו אביו "דיין אושפיזין איז ל"ג בעומר"!. לא ארכו ימיו של רבי שמעון עלי אדמות, ששים שנה וחמשה ירחים בלבד. מתוכם ישב שנים רבות בגולה, שמונה שנים אחר הסתלקות אביו חזר מפולין לארץ הקודש. לא אצה לו הדרך לישוב על כסא אצלו ולמלא מקומו. שחזר לארץ ישראל, היו חסידי צריכים מניין ובנין של חסידי אביו ונפוץ לכל עבר. מתי מעט, חסידים מושבעים וידידים בלב ובנפש, ישבו והמתינו לרבם, שמרו לו אמונים. - גם אחרי שחזר לארץ ישראל, היו חסידי צריכים להכריח אותו שיאות ליטול על עצמו עולה של הנהגה, החסיד הרה"צ ר' יעקב אשר קאפן זצ"ל מסר בידו את מפתח בית המדרש של אביו רבי דוד ואמר לו "עד עתה שמרנו על הגחלת של רבי תכנה - עבורכם, עתה אם רוצה הרבי לשים מסגר על דלתות בית מדרשו, יעשה זאת במו ידי"ו... - חשקה נפשו להיות כאחד החסידים הפשוטים, כאחד מה השורר, מה לו להשתרר עליהם, וכי שונה הוא מהם. אלא שלא רק אביו הקדוש, גם החסידים באי בית אביו, הכירו בערכו עוד משהר נעוריו, וזכו אותו בנות עלומים, את עבודתו לטהרה ככבשן, תפילותיו שהתפלל מתוך התפשטות הגשמיות, התמדתו המופלאה בלימוד התורה.

ומגדול "מורא רבו" אצל רבינו סיפר הרה"צ ר' אהרן האלטובסקי זצ"ל (בנו של הרה"צ ר' משה'ל וחתן דודו הרה"צ ר' יהושע העשיל האלטובסקי זצ"ל) שפעם הראשונה שנכנס הרה"ק הינוקא זצ"ל ממסטאלין, היה אביו ר' משה'ל (האלטובסקי) גם כן שם בעת ההוא. וסיפר ר' משה'ל שכאשר הרה"ק מוהרש"ן זי"ע רצה להוציא כסף מכיסו כדי לתת פדיון להרה"ק הינוקא, היו ידיו מרתתות כל כך מפחד רבו עד שלא היה יכול להוציא את הכסף. אמר לו רבו הינוקא הק' תגידו לנו כמה רצונכם ליתן, ונוציא בעצמנו [אנש מיר וויפיל איר וויילט נעבן, וועלן מיר אליין ארטינעמען]. (שיח זקנים)

בנו כ"ק אדמו"ר משה מרדכי זי"ע סיפר פעמים רבות מפי עדי ראייה כי בשעה שהגיע אל רבינו הידיעה המרה על סילוקו של אביו [והרה"ק רד"ש], והוא התגורר אז בעיר קראקא. מיד קפץ ממקומו כנשך נחש וניתר באויר לכתבה רב, וסיפוק כל אל כף כשהוא זועק מרה "דער טאטע איז שוין נישטא", ובתוך ימים אחדים הפך כל זקנו השחור את עינו והלבין כשלג! (קובץ אור אברהם)

שמעתי מ"כ"ק אדמו"ר מהרה"ש מלעלוב זצ"ל זקני הרה"ק ר' שמעון נתן נטע מלעלוב זצ"ל

היו כליל מכל הסובב, שכחו איה מקומם ופסעו אנה ואנה לארכו ולרחבו של הגג נטול המעקה כשמדי פעם הם מתקריבים אל שפת הגג... נשמתן של שתי הנשים כמעט ופרחה מקרבן מרוב בהלה, נראה היה להן כי עוד מעט קט והשניים נופלים אל הרוחב, צעקו וצווחו וקראו בקול בשמע עד שעוררו אותם משמנתם ונזדירו לדלת... הרבנית פנתה אל רבי נפתלי חיים ובקשה ממנו שיותר לא יעזוב לה לבנה מחמד... ואכן רבינו עצמו כשהיה מספר על כך אמר שנס גלוי התרחש עמם כל אותן שעות, נס ששמר את רגליהם לא להפסיע עוד צעד אחד בלא משים אל מעבר לגג.

(הרב יציר וינשטוק הי"ד, אור הגנוז)

בנו כ"ק אדמו"ר רבי משה מרדכי מלעלוב זי"ע סיפר כי לאחר נישואיו בעיר קראקא שכר שם

דירה והיה לו דין ודברים עם בעל הדירה שהפר את התחייבותו. רצה אדמו"ר לתבוע את המשכיר לדן תורה כששוחח עם אביו על כך יעץ לו לוותר כליל על תביעתו ובלבד שלא יעמוד לדין תורה. משום דבפרקי אבות מצינו כתיב: וכשהיו בעלי הדין עומדים לפניך, יהיו בעיניך כרשעים. (אבות א-ה) מוטב תפסיד כספים רבים ובלבד שלא תהא כרשע בעיני הדיין אף לא לשעה קלה!

הרה"ח רבי מתתיהו דייטש ז"ל, בשיחה אחת שהיתה לו עם הרה"ק האדמו"ר רבי שלמה מזוועהיל שאל אותו אם הכיר את רבינו רדצ"ש? אותו לא זכיתי להכיר, ברם את בנו (הוא רש"ן) הכרתי גם הכרתי, לדעתי היה אדם גדול. ענה האדמו"ר מהר"ש וספר לר' מתתיהו

הילולא דצדיקא

רבי נפתלי טרופ ב"ר משה. (יחודשי הרג"ט) [ראש שיבת ארצין]

תר"ץ	יום ה' ז' תשרי
תס"ה	רבי יצחק קראקאווער [אב"ד] אב"ד ברענא ובראד ב"ר ישכר דוב בעריש.
תק"ד	רבי יואל בעל שם [הלפרן] (הראשון) ב"ר יצחק אייזיק מאוסטראה. (תולדות אדם)
תש"ב	רבי צבי הירש חר"ר ב"ר נפתלי הירץ אשכנזי אב"ד הלברשטאט. (שו"ת עטרת צדק, נוס הישועות)
תקל"ה	רבי יעקב שני אב"ד שקלוב ב"ר יהודה. (מורה צדק)
תקנ"א	רבי ישראל יעקב בורלא אב"ד ירושלים.
תקפ"א	רבי אברהם ב"ר יחאל מכל דאנציג. (חיי אדם)
תר"י	רבי אליעזר יעקב מאטערסדאף ב"ר שלמה זלמן אב"ד לאקענבאך.
תר"ח	רבי יצחק אריה [ועקל לייב] ב"ר מרתיה ורוסמר. [הבעל שם ממכילשטאדט] [ב"צ הביא היא"צ ביום ג' תשרי]
תר"ט	רבי אליעזר ליפמן ב"ר מכלל נייטאץ, אב"ד שאמבעק ומאנעדאף. [בב"א אילער, באר אילער, ספצטע הפנים] [תלמידי החתם
תר"ט	רבי נחמיה מביבובן בן היהודי הקדוש רבי יעקב יצחק מפשיסחא.
תר"כ	רבי משה שטיין אב"ד סענדזשאן ב"ר אברהם אב"ד הידאלמא. [תלמיד הכתב סופר] [באר משה עה"ת]
תר"כ	רבי מנחם מענדל לאנדמאן מפאטילאטש ב"ר צבי הירש אב"ד סטרעליסק ואדמו"ר מקיטוב. [למורדים בניסים, דרושי
תרע"ב	יום יום אשכנז הפנ, משנת העתים]
תש"ג	רבי אהרן יחאל הופשטיין מקאנוני ב"ר ירחמאל משה.

ב"א שכו'	יום ד' ה' תשרי
ת"ו	נפתלי בן יעקב אבינו משכטני י.ה.
תק"י	רבי נפתלי ב"ר מלבלין ב"ר יצחק מפרא. (פירות גיוסות) [בס נצח משמיים עם ק"ט הביא שופ בשנת ת"ס]
תקנ"ב	רבי אריה לייב ב"ר שמואל מלובלין. [ק"ט של הרה"ק מאטאט]
תש"ב	רבי מרדכי נייטאוסן אב"ד יוהנסק ב"ר ברוך שלום מלובאוויטש.
תש"ב	רבי שמשון שטיין הי"ד ב"ר דק"ק האדאווין. [חתן רבי יצחק מאזרינעל]
תשנ"ב	רבי ברוך שלום אשגל ב"ר יהודה לייב. [ברכת שלום]

תנ"א	יום ה' ו' תשרי
תקנ"ב	רבי צבי הירש ב"ר זכריה מנחם מענדל. [אחיו של ההיכור ר' לייב מקראקא]
תקס"ח	רבי בנימין וואלף איגור אב"ד לייפסק ב"ר יעקב אב"ד ציץ. [בב"א ודוד של רבי עקיבא איגור ספצאנא]
תקע"ב	רבי יצחק מטישמיטין ב"ר מאיר חיות מבראד.
תרל"ב	רבי מרדכי טווערסקי ב"ר דוד מטאלא. [יש שבראו שופטר בשנת תרל"ז]
תרנ"א	רבי שלמה זלמן ב"ר משה באהראט. ראב"ד דק"ק פריעשבורג. [תלמיד החתם סופר ומה"ס א"ש] [מנהג סטורא]
תרנ"א	רבי יהושע ברוך אב"ד טשעטשאווטין ב"ר נתן פייטל ויינץ.
תשכ"ח	רבי ישראל מאטארסדאף ב"ר דוד ישכר מויסיג. [בית ישראל]
תשל"א	רבי נפתלי טישלבוים מעטשעד ב"ר דוד.

ב"א ש"ב	ערש"ק ז' תשרי
תצ"ו	זלמן בן יעקב אבינו משכטני י.ה.
תקפ"ה	רבי דוד ב"ר אברהם אופנהיים מ"ש ופרא. [נשאל דוד, הנהגות אדם]
תרנ"ב	רבי אליעזר ליפא פלגו טשעטקעשטיין ב"ר יחאל אלחא אב"ד איוואנצק. [תלמיד רבי מלבלין ו"ד זלמן]
תרנ"ב	רבי מנחם נחום טווערסקי ממאקוב ב"ר מרדכי מעטשענאלי. [חתן רבי יוסף סטורטשע נטל מרבי מלבלין]

תרע"ו	ב' אלפים פ"ו
תרפ"ב	ג"א ש"מ
תש"ב	ד"א תרמ"ו
תש"ב	ד"א תשע"ב
תש"ב	קנ"ה
תש"ע	קס"ט
תשע"א	תקע"ו
	תרמ"ב
	תרע"ד
	תקנ"ו
	תרפ"ב
	תש"ג
	תשנ"ב

שמ"ה	ב' אלפים פ"ו
ת"ב	ג"א ש"מ
ת"כ	ד"א תרמ"ו
תקפ"ה	ד"א תשע"ב
תרל"א	קנ"ה
תרפ"ב	קס"ט
תש"ג	תקע"ו
תשנ"ב	תרמ"ב
	תרע"ד
	תקנ"ו
	תרפ"ב
	תש"ג
	תשנ"ב

שמ"ה	ב' אלפים פ"ו
ת"ב	ג"א ש"מ
ת"כ	ד"א תרמ"ו
תקפ"ה	ד"א תשע"ב
תרל"א	קנ"ה
תרפ"ב	קס"ט
תש"ג	תקע"ו
תשנ"ב	תרמ"ב
	תרע"ד
	תקנ"ו
	תרפ"ב
	תש"ג
	תשנ"ב

תמ"ג	ב' אלפים פ"ו
תרנ"א	ג"א ש"מ
תרל"ט	ד"א תרמ"ו
תרמ"ו	ד"א תשע"ב
תרנ"ו	קנ"ה
תרצ"ו	קס"ט
תרצ"ו	תקע"ו
תרצ"ו	תרמ"ב
תרצ"ו	תרע"ד
תרצ"ו	תקנ"ו
תרצ"ו	תרפ"ב
תרצ"ו	תש"ג
תרצ"ו	תשנ"ב

זכותם יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

ברכת מזל טוב חמה ולכבית

נשגב בזה מעומק הלב לתלמידי וידידי הישיבה הע"י שהשמחה במעונם

הרב דוד וויס - ר"מ בישיבה"ק, ירושלים
הרב יעקב חיים קליין - אב"ד יסודות
הרב מרדכי קראוס - בני ברק
הרב ברוך האגר - בקש"ת אדמו"ר מאטנא, בני ברק
הרב יחיאלי יהושע רבינוביץ - אב"ד שפינקוב, אנטווערפן
הרב יחזקאל וויס - מדינת תורה בישיבה"ק, ירושלים
הרב יודא טרייטל בראנסדארפער - משגח בישיבת הר"מ, לונדון
הרב יחזקאל ברים - ירושלים
הרב אברהם אליהו ווילן - בני ברק
הרב מנחם מאניש הופמאן - משגיח ישיבת וזניץ ב"ש וישיבת שערי תורה, ירושלים
הרב ישכר בעריש הכהן בראנדער - לאנדאן
הרב מאיר בראדי - מעלבורן, אוסטרליה
הרב יצחק איגור - מ"צ חסידי לעלוב, בני ברק
הרב סיני דייטש - בני ברק
הרב צבי נחמן וואטשענבערג - מאנסי
הרב אליעזר זאב מערלין - לונדון
הרב ברוך הכהן בראנדער - לונדון
הרב החתן מר ישראל דן טאוב - בני ברק
הבה"ח החתן מר אשר אנשיל הלוי ואזנער - בני ברק
הבה"ח החתן מר חנא ישראל משה מושקוביץ - ירושלים
הבה"ח החתן מר שלמה גולדבערג - אר"ב

לעילוי נשמת תלמיד ישיבה"ק הרב הגאון מרביץ תורה ומשיב דבר ב' בהלכה רבי חיים אלימלך ב"ר יוסף אליהו הלוי קורנברג זצ"ל נלב"ע א' תשרי תשס"ה ת.נ.צ.ב.ה.	לעילוי נשמת הבה"ח מר משה גבריאל שטראיף ז"ל מלונדון בן הרב בנימין שיברדלחט"א נלב"ע כ"ז אלול תשנ"ט ת.נ.צ.ב.ה.
לזכר עולם יהיה צדיק כ"ק מרן אדמו"ר רבי יעקב יצחק בן הרה"ק רבי יחיאלי יהושע מביאצאל זצלה"ה לרגל יומא דהילולא ערב ראש השנה הנצח ע"י נכדו תלמיד ישיבה"ק הרה"ק ר' יחיאלי יהושע ראבינאוויטש שליט"א, משפיקוב אנטווערפן ולרגל השמחה במעונו בהולדת נכדו שיהי'	לעילוי נשמת הבה"ח מר משה גבריאל שטראיף ז"ל מלונדון בן הרב בנימין שיברדלחט"א נלב"ע כ"ז אלול תשנ"ט ת.נ.צ.ב.ה.
לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שפ"ה ע"ה בן הרב נחמן ויזנץ ז"ל נלב"ע כ"ה אלול תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.	לעילוי נשמת הח"ו ו"ע מנחם לא שאהיר אחריה זצ"ק, נא ללמוד משניות וליתן צדיקה לע"ג
לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שפ"ה ע"ה בן הרב נחמן ויזנץ ז"ל נלב"ע כ"ה אלול תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.	לעילוי נשמת הח"ו ו"ע מנחם לא שאהיר אחריה זצ"ק, נא ללמוד משניות וליתן צדיקה לע"ג